

นิทรรศการจิตรกรรม ครั้งที่ 9

บ อ ง ช ม ร ม จั ต ร ก ร ส มั ค ร เ ล ่น

SUNDAY PAINTERS
GROUP

ชื่อ : ชมรมจิตรกรสมัครเล่น
NAME : SUNDAY PAINTERS GROUP OF THAILAND
เครื่องหมายของชมรม : สามเหลี่ยมด้านเท่าอยู่ในวงกลม
สามเหลี่ยม : หมายถึงกลุ่มชน สมาคม บุคคลที่มีความมั่นคงแข็งแรงมีความสามัคคี
วงกลม : เป็นสัญลักษณ์ของความเคลื่อนไหว ความไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่
เมื่อสัญลักษณ์ทั้ง 2 รวมกัน หมายถึง ความเป็นปึกแผ่นแน่นหนา มั่นคง
และมีความเคลื่อนไหวไม่หยุดยั้ง
สี : สีฟ้า เป็นสีสัญลักษณ์แห่งความดีสุข โดยมีปณิธานว่า
“ศิลปกรรมคือส่วนหนึ่งซึ่งสามารถจรรโลงสังคมและชีวิตให้พบกับความสันติสุขได้”

วัตถุประสงค์ของชมรมจิตรกรสมัครเล่น

1. สนับสนุนเผยแพร่ผลงานจิตรกรรมของสมาชิกชมรมต่อมหาชน
2. ส่งเสริมกิจกรรมจิตรกรสมัครเล่นภายในชาติให้แพร่หลายยิ่งขึ้น
3. สร้างความรัก ความนิยมในงานจิตรกรรมแก่ประชาชน
4. ทหารายได้เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

สถานที่ติดต่อ 132/3 อาคารมีทรัพย์ ซ.4 ถ.ลาดพร้าว แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 02-512-1644, 02-513-2170, (01) 646-7115

Pr CHS-1-0030

สาส์นจากประธานจัดนิทรรศการ

จากการรวมตัวของบุคคลที่ต่างวัย หลายวุฒิและหลากหลายอาชีพโดยทุกคนล้วนมีปณิธานและมุ่งจุดประสงค์ร่วมกัน นั่นคือ มีความรักในศิลปกรรม-การวาดภาพ และนำผลงานจิตรกรรมของตนมาจัดนิทรรศการต่อสาธารณชน พร้อมกับรวบรวมเงินจำนวนหนึ่งสร้างกุศลช่วยเหลือสังคม

นับเป็นเวลากว่าทศวรรษที่ชมรมจิตรกรสมัครเล่นได้เกิดขึ้นมาโดยมีความเชื่อว่า การวาดภาพนั้นเป็นการใช้เวลาว่างให้ก่อประโยชน์ให้กับสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมอีกด้วย

ในทางตรง เป็นการสร้างทางเลือกใหม่ให้กับผู้คนในสังคม เป็นทั้งกิจกรรมและวิถีทางในการแสวงหาความสุขส่วนตัวได้อย่างแท้จริงในยามว่าง เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นเครื่องมืออันวิเศษที่ใช้เป็นแหล่งระบายอารมณ์สะท้อนถ่ายสิ่งที่ปรารถนา สรรสร้างจินตนาการและสำแดงความสามารถส่วนตัวได้อย่างไร้ขีดจำกัด

ส่วนที่เป็นทางอ้อมนั้น นับเป็นการช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในเชิงสันติสุขและสร้างสรรค์เป็นสิ่งปรุ่งแต่งจิตวิญญาณแห่งรสนิยมและสุนทรียภาพ ช่วยลดความเคร่งเครียดและขัดแย้งที่มีอยู่ในสังคมอย่างหนาแน่นให้ผ่อนคลาย อีกทั้งยังเป็นพลังหนึ่งในการเสริมสร้างการสะสมศิลปวัฒนธรรมแห่งยุคสมัยได้อีกด้วย

นิทรรศการครั้งนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 9 มีผลงานจิตรกรรมประมาณ 300 ภาพ จากจิตรกรสมัครเล่น 15 คน

อนึ่งนอกเหนือจากปณิธานและจุดมุ่งประสงค์ในการจัดนิทรรศการดังกล่าวแล้ว ยังถือโอกาสเฉลิมฉลองที่คุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้เป็นหลักสำคัญคนหนึ่งของคุณชมรมฯ มีอายุย่างเข้า 80 ปี ไปพร้อมกันด้วย

เมธีวดี นวพันธ์

22 มีนาคม 2545

จิตรกรสมัครเล่นนั้นสำคัญไฉน

ถ้าสืบสาวเอาความถึงต้นตอดั้งเดิมของการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็น จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี หรือสถาปัตยกรรม ต่างล้วนเกิดขึ้นจากความเป็นมือสมัครเล่นมาก่อน คำว่า “มือสมัครเล่น” มีความหมายถึง การทำด้วยใจรัก การฝึกการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง การลองทำถูกผิดไปเรื่อยๆ โดยปราศจากหลักวิชาการอย่างเป็นทางการเป็นกฎเกณฑ์

ทำไมมนุษย์จึงต้องทำงานศิลปะ

บางคนอาจตอบไปว่า มีมูลเหตุจากแรงผลักดันตามสัญชาตญาณของสิ่งที่มีชีวิตอยู่บนโลกมันเป็นเจตจำนงค์ของการมีชีวิตอยู่ดังนกที่ต้องร้องขับขานเพื่อแสวงหาความรักต้องสร้างรังให้สวยงามเพื่อเชื้อเชิญคู่ครอง ตัวไม้ต้องผลิดอก หล่อหล่อหมูกมรเพื่อการสืบสานเผ่าพันธุ์หลายคนอาจคิดล่วงหน้าไปว่านี่ เพราะงานศิลปกรรมของมนุษย์มิได้หยุดยั้งเพียงแค่อสัญชาตญาณเท่านั้น หากยังก้าวล้ำล่วงเข้าไปสู่มิติแห่งการสร้างสรรค์อันไร้ขอบเขตพรหมแดนอย่างไม่มีวันจบสิ้นเพราะมนุษย์คือสัตว์โลกผู้ต้องการ ผู้ไม่เคยหยุดยั้งความพอใจ และไม่สงวนท่าทีของความต้องการ

จากประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์ที่สั่งสมมายาวนาน ศิลปกรรมที่เคยทำอย่างเรียบง่ายก็ได้เพิ่มความสลับซับซ้อน ลึกล้ำและหลากหลายทั้งในด้านมโนทัศน์ (Concept) กลวิธี (Technique) และกระบวนแบบ (Style) จนกลายเป็นศาสตร์ที่ต้องเรียนรู้ จนต้องมีการแบ่งผู้ปฏิบัติรับหน้าที่เฉพาะไป พวกเขาเหล่านั้นคือพวกช่างต่างๆ เช่น ช่างวาด ช่างปั้น ช่างก่อสร้าง และนักดนตรี ซึ่งในจำนวนช่างเหล่านั้นอาจมีสักคนที่มีความสามารถเชิงสร้างสรรค์สูงเหนือล้ำกว่าช่างทั่วไป เขาก็ได้รับการยกย่องว่าเป็นศิลปิน

งานจิตรกรรม เป็นศิลปกรรมสาขาหนึ่งซึ่งมีความเป็นมาอันเก่าแก่ยิ่ง สามารถสาวสืบไปสู่อดีตอันยาวไกลนานตั้งแต่มนุษย์เริ่มประพุดพิศแผกแตกต่างไปจากสัตว์ร่วมโลกอื่นๆ พวกเขาพากันสร้างความฝันจินตนาการให้เป็นภาพ เป็นการสื่อสารถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจให้ไปสัมพันธ์กับสิ่งภายนอก นำสิ่งภายนอกให้สัมพันธ์กับความรู้สึกภายในที่เขาได้อยู่ จากสีไม้ก้ำสี เส้นไม้ก้ำเส้น ก็สร้างโลกแห่งความฝันให้เป็นความจริงประจักษ์ขึ้นมา แม้กาลเวลาจะล่วงเลยมานานนับพันนับหมื่นปี พฤติกรรมเช่นนี้ยังคงดำรงแฝงฝังสืบทอดกันเรื่อยมาไม่ขาดสาย เด็กน้อยทั้งหญิงและชายแทบทุกคนวาดภาพได้ก่อนพูดเสียอีก

ครั้งเติบโตใหญ่ ต่างคนต่างแสวงหาอาชีพ และก็อีกเป็นจำนวนมากได้มุ่งมั่นในอาชีพอื่น ไม่เคยหวนกลับมาสู่งานจิตรกรรมที่ครั้งหนึ่งมันคือสหายสนิทที่เฝ้าปละบประโลมเขาเมื่อเยาว์วัย และก็มีบางคนพยายามหาโอกาสหวนกลับคืนมาสู่งานที่เคยชื่นชอบ

กลุ่มหลังนี้แหละ วงการศิลปะเรียกพวกเขาว่า “มือสมัครเล่น” ในความหมายของคำว่าสมัครเล่นก็ชี้ชัดอยู่แล้วว่า ทำอย่างเล่นๆด้วยใจรักไม่ยึดเป็นอาชีพ ต้องการงานอดิเรกในยามว่าง ส่วนมากจะไม่ได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาก่อน มีการเรียนรู้ฝึกฝนเอาเอง อาจมีการศึกษาแนะนำบ้าง แต่ส่วนมากชอบศึกษาแบบครูพักลักจำ จิตรกรสมัครเล่นบางคน มีผลงานดีเด่นกว่าจิตรกรอาชีพเสียอีก ทั้งนี้และทั้งนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะเด่นเฉพาะของตัวบุคคล ดังเช่นความสามารถในการแสดงออก (Expression) เป็นพิเศษ, สติปัญญาเฉลียวฉลาด ตลอดจนความรัก ความเอาใจจริงเอาใจซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนพันขีดความสามารถที่สถาบันการศึกษาพึงช่วยได้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาตามระบบวิชาการ (Academicism) ซึ่งต้องการครูผู้แนะนำด้านทฤษฎีและชั่วโมงการปฏิบัติเป็นเวลานาน อาจทำให้จิตรกรสมัครเล่นย่อหย่อนความรู้ในเชิงวิชาการ เช่น ทศนิยมวิทยา (Perspective) ทฤษฎีสี (Theory of Colours) กายวิภาค (Anatomy) และทฤษฎีองค์ประกอบ (Theory of Composition) อย่างเป็นระบบอยู่บ้าง ซึ่งก็รวมไปถึงไม่สันทัดในการพลิกแพลงของกลวิธี รวมไปถึงการตกแต่งงานในการเลือกท่วงทำนองของกระบวนแบบ (Style) เป็นต้น

แต่เป็นที่น่าแปลกใจอย่างหนึ่งในงานจิตรกรรมที่ค่อนข้างไม่เหมือนกับศิลปะสาขาอื่นๆ ถ้าท่านอยากเป็นนักดนตรี แต่เล่นได้บิดๆหน่อยๆ ท่านก็จะหมดสิทธิ์ทันที หรือถ้าอยากเป็นกวี หากไม่สันทัดเรื่องภาษา และฉันทลักษณ์ย่อมบังเกิดความยุ่งยาก แต่จิตรกรรมไม่เป็นเช่นนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะงานจิตรกรรมมีกระบวนการสร้างที่ง่ายเรื่อยไปจนสลับซับซ้อน และคุณค่าอันสูงสุดของงาน ก็ได้กำหนดในความง่ายหรือความยากของกระบวนการสร้าง หากพิจารณาในคุณค่าที่งานนั้นๆ สำแดงพลังอารมณ์ หรือสติปัญญา หรือมนต์เสน่ห์เชิงสร้างสรรค์ที่จิตรกรนั้นๆสร้างขึ้น

ภาพรองเท้าคู่เก่าของ วินเซนต์ ฟาน ก็อกก์ (Vincent Van Gogh) มีคุณค่าทางศิลปะทัดเทียมกับภาพโมนาลิซ่า ของ เลโอนาร์โด ดา วินชี หรือภาพจากฝีมือของหนูน้อยบางคนนำดูกว่าผลงานของจิตรกร

อาชีพบางคนเสียอีก เพราะในขณะที่จิตรกรสมัครเล่นย่อหย่อนเชิงวิชาการพวกเขากลับตีเด่นในเรื่องของความแจ่มชัดในการสำแดงพลังอารมณ์และมีจินตนาการที่หลุดพ้นจากกรอบของสถาบันการศึกษาที่มักชอบกำหนดไว้ ช่วยให้ผลงานบังเกิดความแจ่มชัดในมนต์เสน่ห์ ความกล้าหาญในกลวิธี รวมไปถึงท่วงท่าที่ไร้มายาและข้อสัดยัดต่อตนเองอย่างยิ่ง

ปัจจุบันจิตรกรสมัครเล่นมีปรากฏอยู่อย่างมากมาย จนแทบจะกล่าวว่า มีอยู่ทั่วภูมิภาคของโลกแฝงตัวอยู่ทุกชุมชน พวกเขาต่างสร้างงานขึ้นมาโดยมิได้นัดหมายกัน แต่ละคนต่างมีอาชีพที่แตกต่างกันไป บางคนอาจเป็นชาวนา พ่อบ้านแม่บ้าน เสมียน ข้าราชการ นักธุรกิจหรืออื่นๆทุกคนต่างใช้เวลาว่างเท่าที่พอจะเจียดเวลาได้ มานั่งวาดภาพ สร้างสรรค์จินตนาการอันว่างเปล่าให้เป็นจริง เป็นรูปธรรม

ในประเทศไทย แม้จะไม่มีวัฒนธรรมในการสร้างงานจิตรกรรมแบบสมัครเล่นดังที่นิยมอยู่ในหมู่ชาวจีน ญี่ปุ่น หรือตะวันตกที่มีมานานและมีการจัดตั้งอย่างเป็นระบบ ดังจะเห็นการรวมตัวกันเป็นสมาคมมีอยู่ไปทั่ว แต่เมื่อครั้งคนไทยได้ทราบ พวกเขาก็ไม่รีรอที่จะสร้างงานที่พวกเขาเคยรักเคยหลงใหลในอดีต ซึ่งจำเป็นต้องพรากจากกันไปเพราะอาชีพการงานได้แย่งชิงเวลาไปหมดสิ้น ครั้นพอมีเวลาว่างต่างพากันหันกลับมาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้เป็นงานอดิเรกที่เติมไปด้วยคุณค่า ดังได้เห็นในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา จิตรกรสมัครเล่นของไทยได้เกิดมากขึ้นตามลำดับ พวกเขาได้ร่วมจัดแสดงผลงานกันบ่อยครั้ง มีอยู่หลายกลุ่มด้วยกันในกลุ่มเด่นนี้ที่เกาะยึดกันอย่างเหนียวแน่นตลอดมา คงได้แก่ ชมรมจิตรกรสมัครเล่น ซึ่งมีคุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เป็นประธาน พร้อมด้วยสมาชิกถาวรจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้จัดงานแสดงเป็นประจำมาโดยตลอด ซึ่งในปี 2002 นี้ได้จัดเป็นครั้งที่ 9 นับเป็นกลุ่มที่น่าจับตามอง

สิ่งแวดล้อมประดิษฐ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นใหม่นั้น คงทำนายทายทักได้เลยว่า มันคงจะเป็นภาพอัปลักษณ์ขนาดไหนหากตกอยู่ภายใต้เงื้อมมือของผู้ไม่มีศิลปะในหัวใจ ผู้ไม่เคยเห็นคุณค่าในงานศิลปะ ซึ่งการได้มาถึงสิ่งเหล่านั้น ต้องอาศัยการเรียนรู้และการศึกษา จะใช้เพียงสามัญสำนึกตามลำพังก็คงไม่เพียงพอ

คงเป็นการดีไม่น้อย หากถ้ามีเวลาว่างมาช่วยการเติมสีสันให้แก่จิตใจของเราบ้างโลกคงน่าอยู่กว่านี้...

ศ. กำจร สุนพงษ์ศรี

คัดลอกจากบทความบางส่วน จิตรกรสมัครเล่นนั้นสำคัญไฉน ในหนังสือ “มิตรไมตรีไทย-ญี่ปุ่น”

คุณหญิง มาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
KHUNYING MALEE B. SNIDVONGS

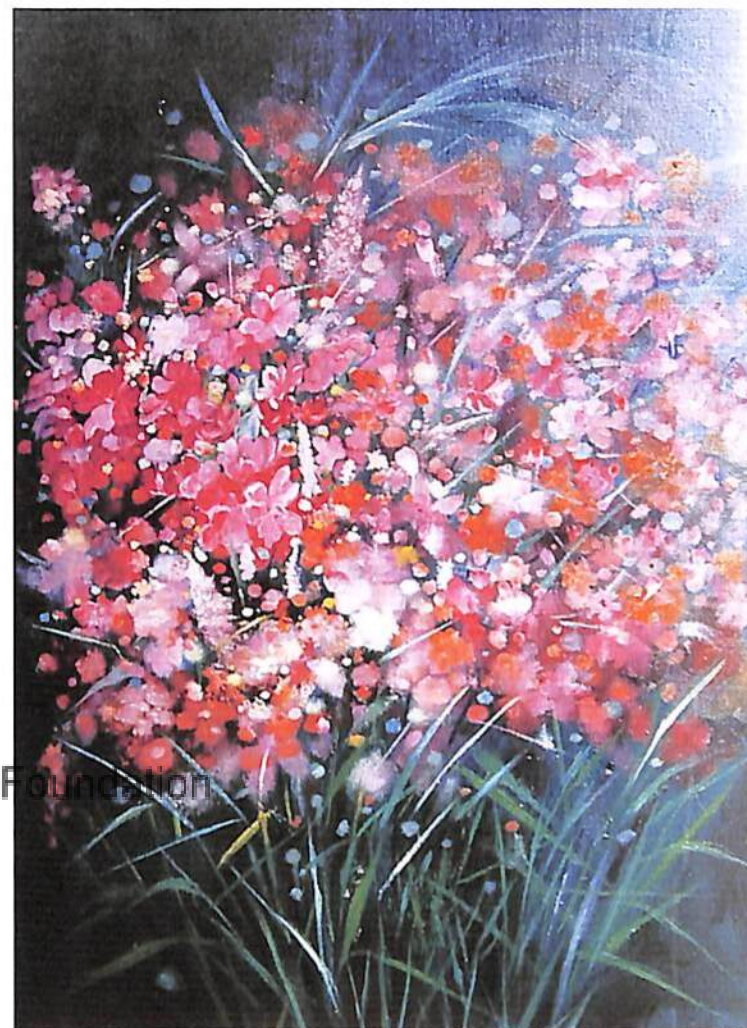
ภาพเหมือนตัวเอง

สสส...สร้างสรรค

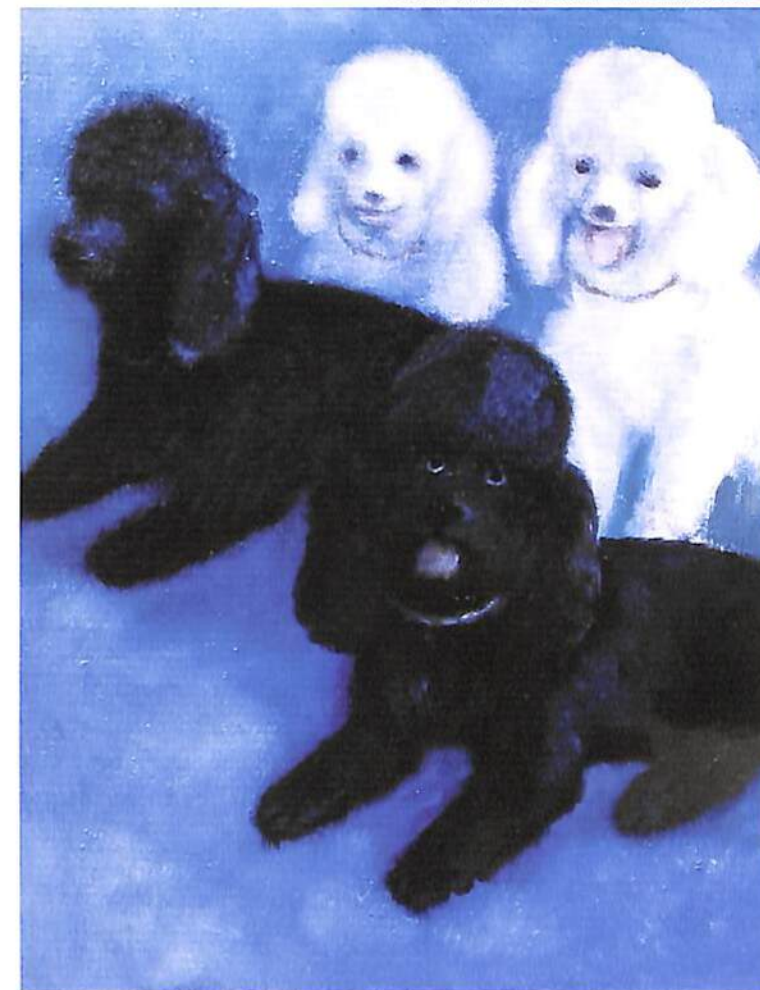

Rama IX Art Museum Foundation

สะพรั่ง

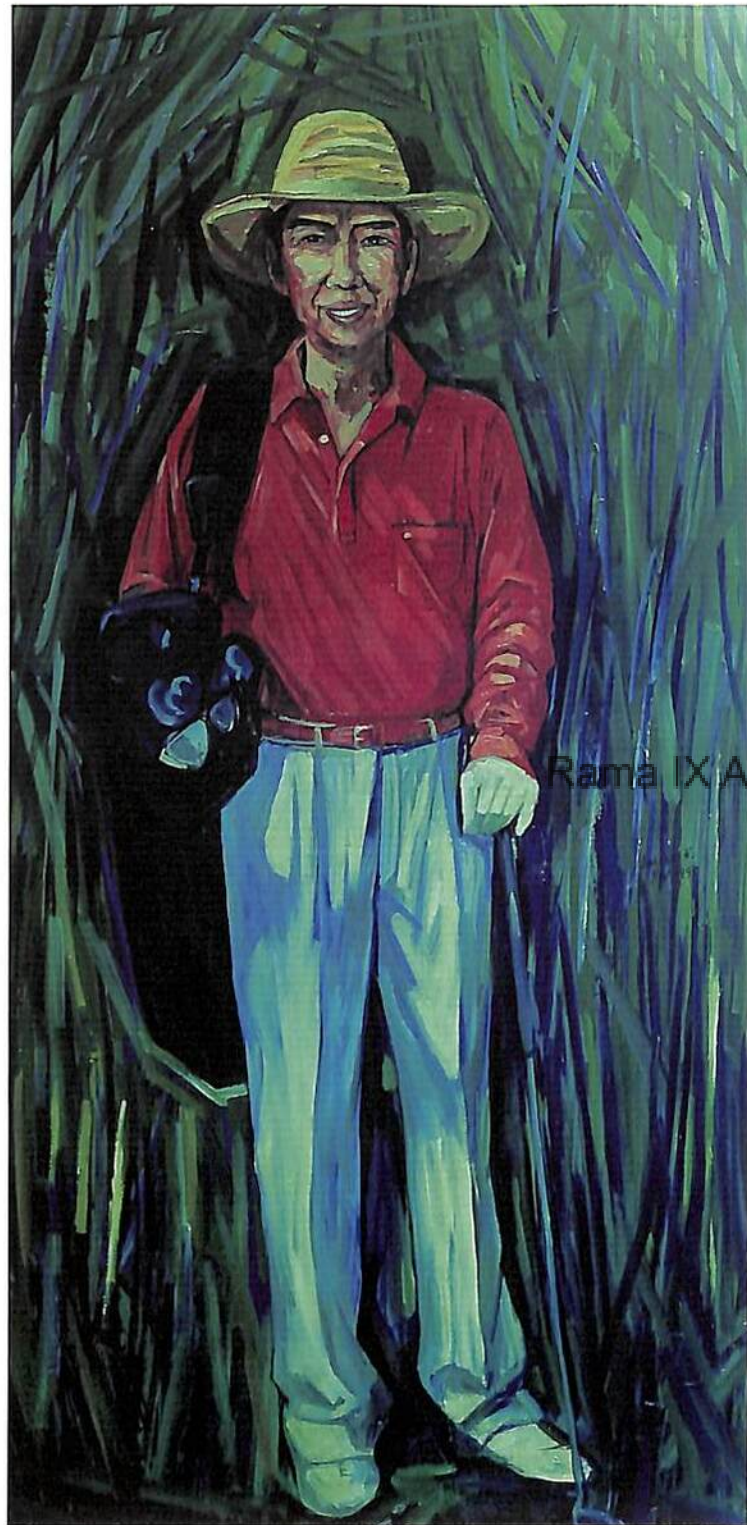
เมษา, พิจิก, ช้างเผือก และเม่นน้อยหน้า

สสส...สร้างสรรค

เมธวดี นวพันธ์
MAEVADI NAVAPAN

ดร. สุขุม - 150 x 300 cm.

สสส...สร้างสรรค์

โต้คลื่นบนพื้นน้ำ - 59 x 95 cm.

พฤษภาลัยคาบ้าน
99 x 156 cm.

สสส...สร้างสรรค์

ศรีสุภางค์ อินทร์ไทร
SRISUPHANG INSAI

เทียนชีวิต ของเรา ถูกเผาสิ้น
และรอวัน มีดับ ถึงอับแสง
แม้วันนี้ เปลวร้อน จะอ่อนแรง
ยังปรายแสง เปล่งสว่าง บนทางดี

เทียนชีวิต - 30 x 40 cm.

สสรส...สร้างสสรค์

Rama IX Art Museum Foundation

สสรส...สร้างสสรค์

สงบ - 60 x 90 cm.

ศิลปิน ธีรณรัตน์
BETTY HIRANRAT

ทำสิ่งใจ - Wind Beneath My Wings

Summer Breeze

Summer Mist

ดอกไม้ป่า - Wild Flowers

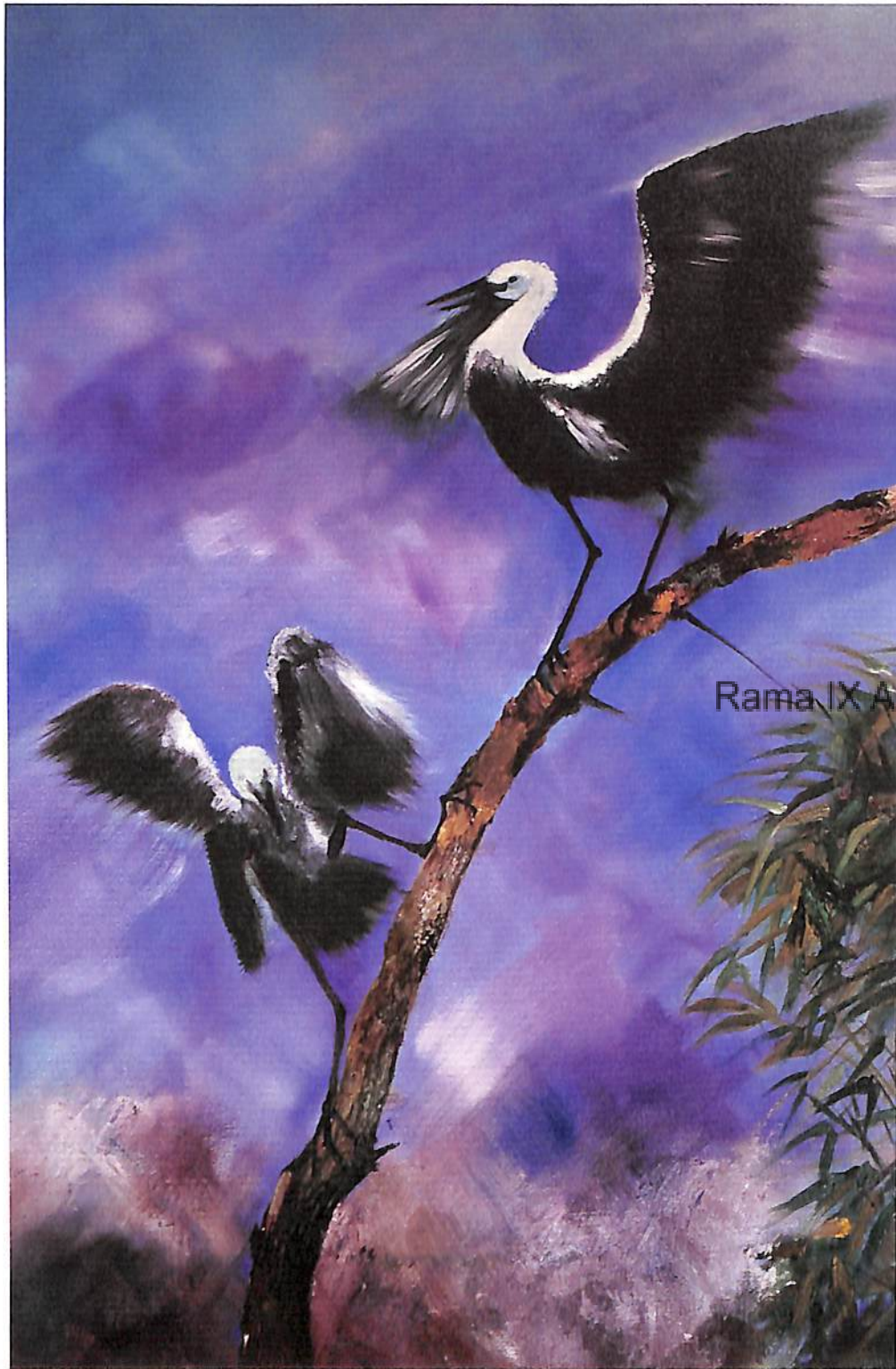
Rama IX Art Museum Foundation

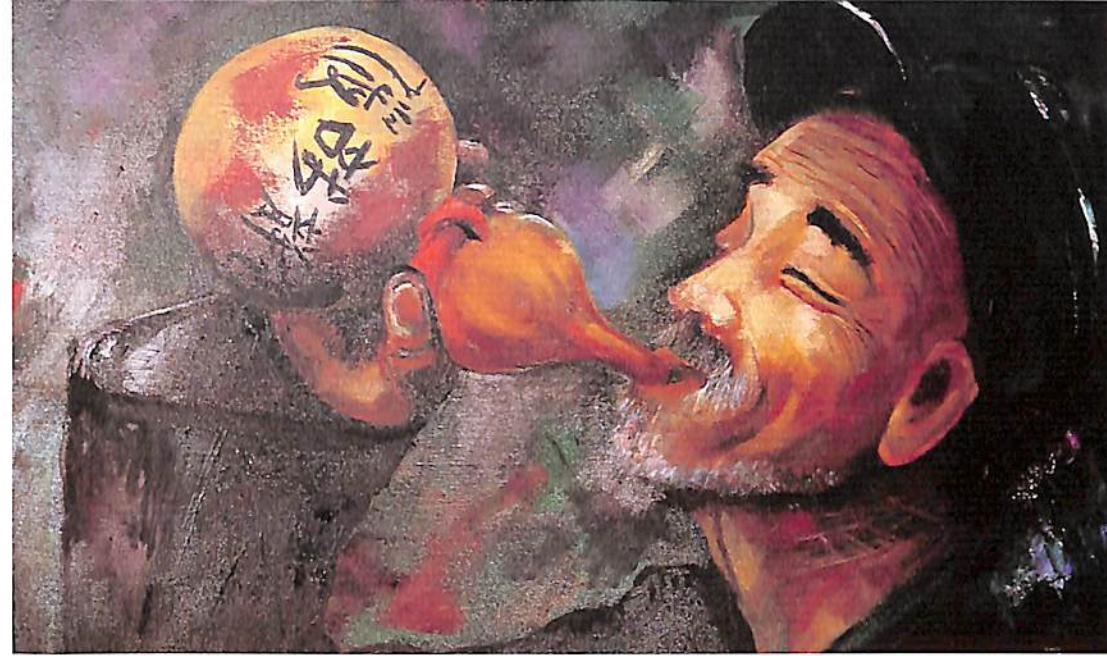
ดร. ฉวีวรรณ ปุรานิติ
CHAWEWAN PURANITEE, Dr.

จะสร้างสี่	สร้างสรร	จรโลงโลก
ดุจงโบก	พัดสับ	จัดภาพฝัน
บรรจงแต่ง	แสงสีวาด	ฉาดตะวัน
ด้วยพู่กัน	อันน้อยนี้	ชี้ให้เป็น
เกิดภาพวาด	สมใจ	ไว้ใส่กรอบ
อยากจะมอบ	เป็นของขวัญ	วันที่เห็น
แม้จะด้วย	น้อยราคา	กว่าที่เป็น
ศิลปิน	สมัครเล่น	เขินต์ด้วยใจ

THE COMPANY - 60 x 80 cm.

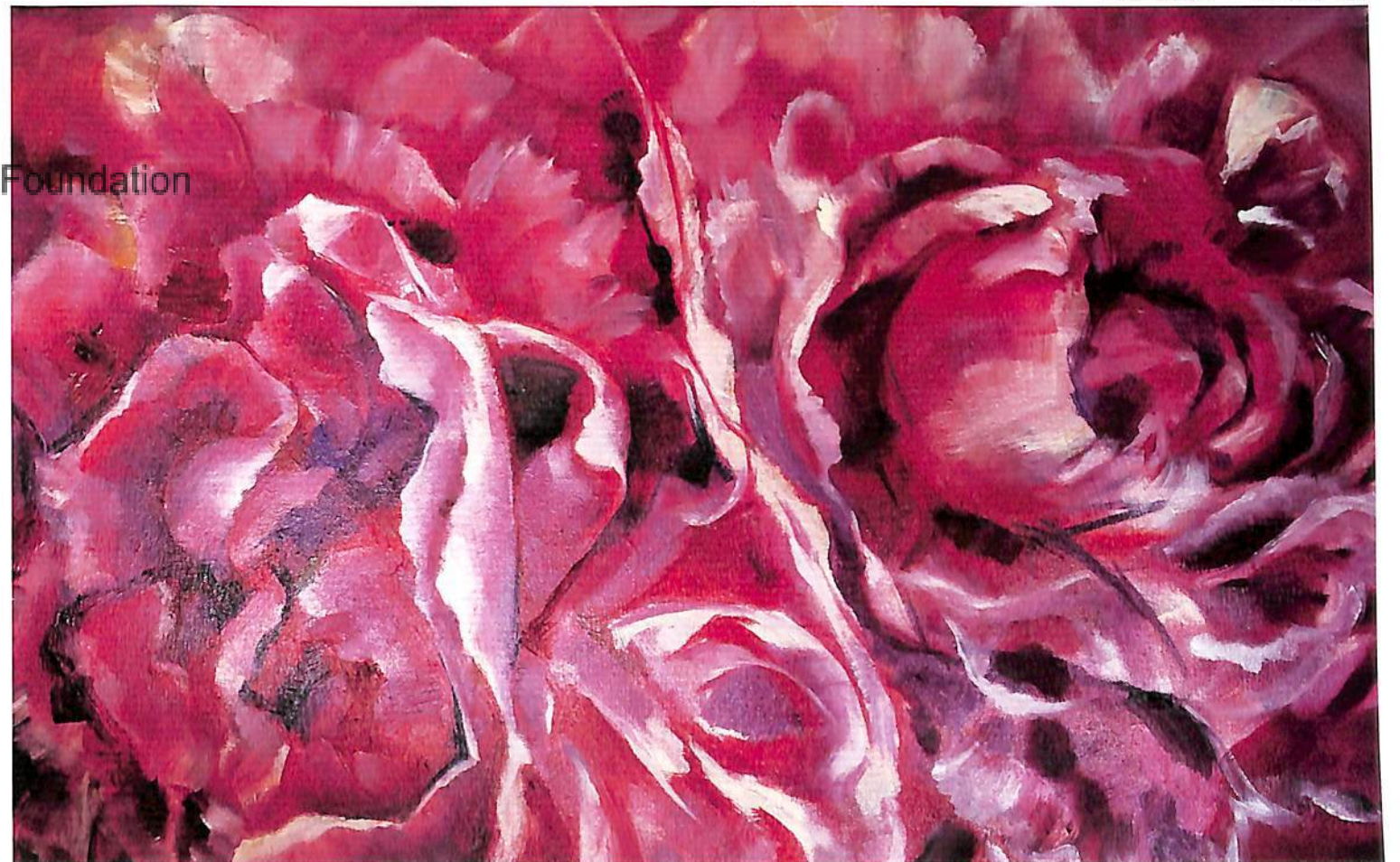

สสส...สร้างสสส

THE MERRY MAN - 60 x 80 cm.

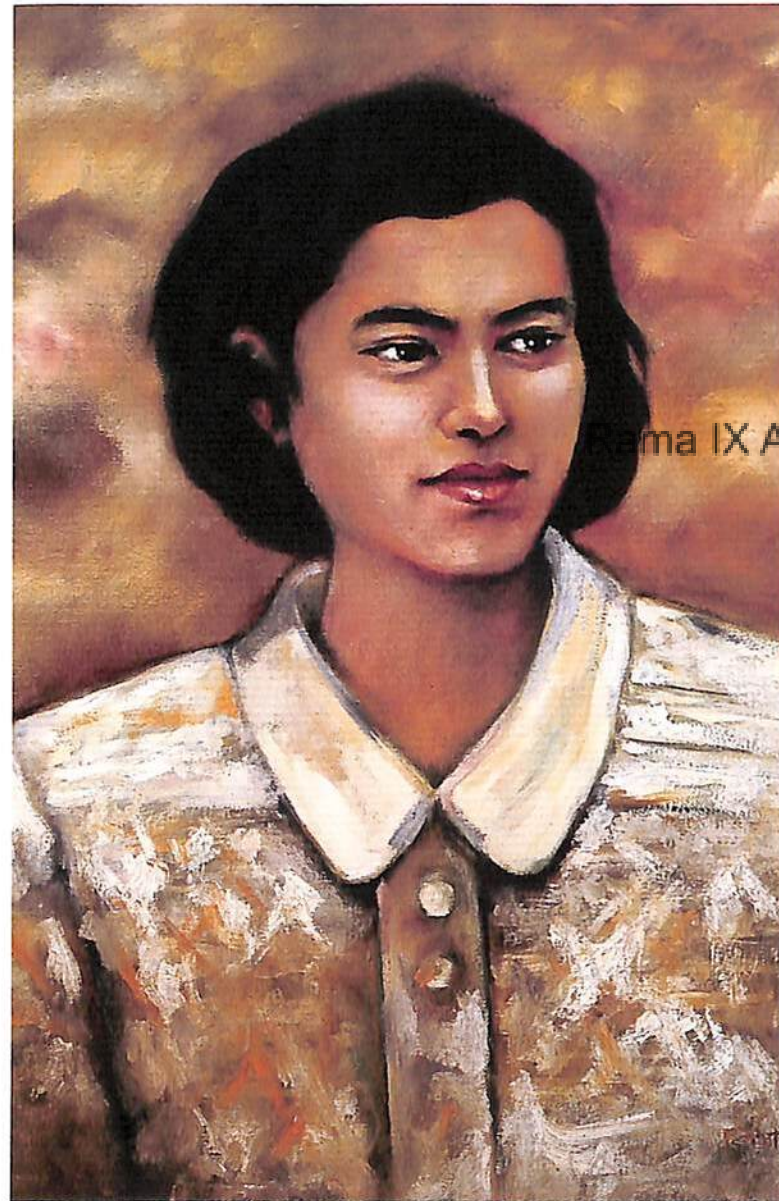
FLOWERS - 60 x 80 cm.

สสส...สร้างสสส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ - 45 x 60 cm.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ - 45 x 60 cm.

ผ่องศรี พุทธิปัญญา
PHONGSRI PRUTIPINYO

บ้านริมน้ำ - 30 x 40 cm.